

Werk van Peter Buggenhout

De beeldende kracht van de chaos

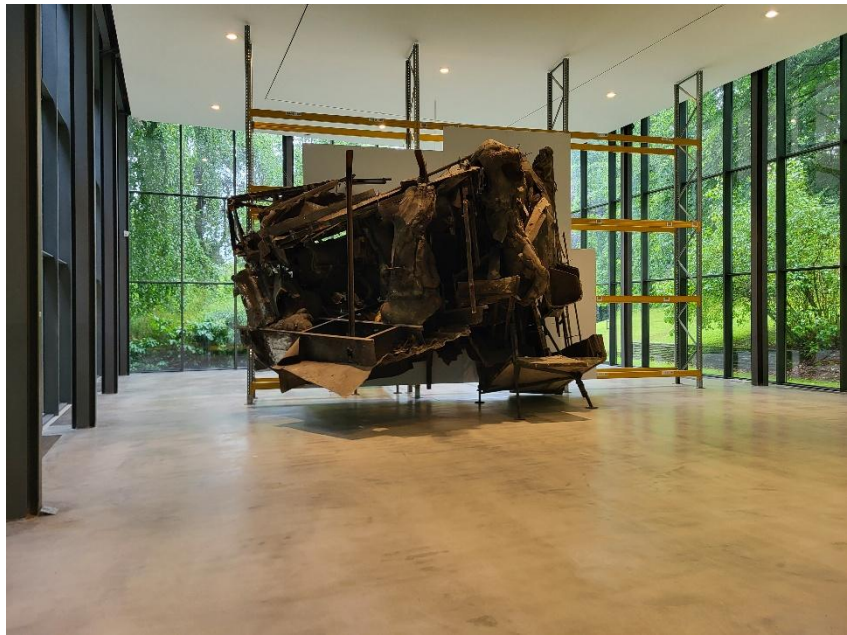
Tot 10 augustus 2025 kan men in Skulpturenpark Waldfrieden in de Duitse stad Wuppertal de indrukwekkende expositie "Umleitung" bezoeken met werk van Peter Buggenhout (°1963). Een aantal werken zijn geplaatst in de groene omgeving van het park, andere kregen een bescherming in de woning en twee paviljoenen. Het meest indrukwekkende is een 12 meters hoge sculptuur, net een raket die nog voor de lancering uit elkaar is gespat en onmiddellijk werd bevroren. In de ogen van velen lijkt het werk van Buggenhout op afval, een verzameling van vuiligheid. Gelijktijdig abstract en samengesteld met herkenbare fragmenten, een eigenzinnige beeldtaal. Maar sluit dit werk niet perfect aan bij de huidige wereld, een tijd met materiaalverspillingen en een roep naar hergebruik? Of is het een oproep om in deze chaotisch wereld de actuele conditie te aanvaarden? Wat zeker is voor velen, het werk stoot af en gelijktijdig trekt het aan. Kunst dient om vragen te stellen, om de twijfel een kans te geven.

Skulpturenpark Waldfrieden is een 14 ha groot park met veel bomen. Een hellend terrein waar de industrieel Kurt Herberts in 1947-1950 een villa liet bouwen met een organische vormtaal ontworpen architect en kunstenaar Franz Krause. Hij werd sterk beïnvloed door de visie op architectuur van architect Scharoun en vooral door Rudolf Steiners' Goetheanum. In 2006 kwam het domein in handen van de Britse kunstenaar Tony Cragg die naast zijn eigen sculpturen de site transformeerde tot een sculpturenpark met werk van anderen zoals Mirò, Schütte, Rückriem, Moore, Kirkeby, Lüpertz, Long en Wurm. In de meest open plek in het bos staat nu ook een werk van Buggenhout met als titel "Babel Variationen 2025", een meer dan indrukwekkende verschijning.

Architectuur en kunst.

In het verleden heb ik mij zelden gewaagd om iets over het werk van een kunstenaar te schrijven. Mijn vakgebied is architectuur maar mijn interesse reikt wel verder. In 2012 schreef ik een tekst betreffende de grote expositie die Kris Martin kreeg in de Kunstmuseum Bonn. Een kunstenaar die architectuur studeerde in Sint Lucas Gent en op een intelligente wijze concepten bedacht die het nadenken en de reflectie stimuleren.

Het werk van Peter Buggenhout is van totaal andere aard. Hij geniet van een internationale waardering en zijn werk werd aangekocht door top musea in de wereld. Hij startte als schilder naar koos vrij vlug voor een andere weg. Het enig medium dat volgens hem geschikt leek voor het produceren van niet-symbolische objecten was beeldhouwkunst. Objecten die in de ruimte staan en volgens hem "letterlijk deel uitmaken van de realiteit."

Hijzelf beschouwt zich eerder als een late adept van de romantiek. "De 19de-eeuwse romantici waren zich bewust van het onvermogen van de mens om de wereld in al haar complexiteit te vatten". Op de website van SMAK Gent staat te lezen: "Buggenhouts sculpturen bieden ons letterlijk en figuurlijk geen perspectief. Volgens de kunstenaar leven we dan ook in een tijd zonder protagonisten, primerende inhouden of waarheden. Zijn werken zijn uitermate hedendaags in de zin dat ze geen inhoud of betekenis bieden, maar enkel een versplinterd perspectief op de realiteit".

Van monochroom naar kleur

Boeiend is de evolutie in zijn werk. In de reeksen 'The Blind Leading the Blind' en 'Gorgo' ontstaan tussen 2000 en 2005 maakt hij gebruik van industrieel afval waar hij een laag stof op aanbrengt met als resultaat amorfe sculpturen met een monochrome verschijning. Een object dat reeds zeer lang stof staat te verzamelen, een beeld dat doet denken aan auto's die decennia lang in een schuur wachten op ontdekt te worden. Het magisch beeld van de tijd die figuurlijk stil heeft gestaan. Bij Buggenhout een object dat uiteen is gespat en verlaten door iedereen. In het eerste

groot volledig glas paviljoen op het parkoers staat één monumentaal werk, grijsbruin zonder kleur.

Geleidelijk komt er meer en meer kleur in zijn werk. Op het einde van het parkoers staat een tweede paviljoen waar hij drie hoge sculpturen toont. Vanuit het interieur ziet men een werk dat buiten staat. De materialiteit wordt niet verstop om tot een uniform beeld te komen, de kleuren spatten als het ware uit de sculptuur.

"Babel Variationen 2025", een indrukwekkende 12 meters hoge sculptuur foto Marc Dubois

Midden in het park staat "Babel Variationen 2025", een indrukwekkende 12 meters hoge sculptuur, net een raket die nog voor de lancering uit elkaar is gespat en onmiddellijk werd bevroren. De wielen onderaan roept bij mij het beeld op van een truck die in de ravijn is beland en wat er nog rest met een kraan is opgetild. Of is het de onmogelijkheid om met een voertuig de hemel te bereiken, enkel met een raket!

Dit werk roept beeld associaties op met de sculpturen van de Amerikaanse kunstenaar John Chamberlain (1927-2011). Maar bij Chamberlain gaat het

bijna uitsluiten om transformatie van metaal, sculpturen die het beeld oproepen van samengeperste veelkleurig auto's waar het toeval van het samendrukken het eindresultaat oplevert. Natuurlijk is niet het toeval bepalend, wel het creatief proces van de kunstenaar. Zijn werk ligt nog steeds in het verlengde van de traditie van de klassieke beeldhouwkunst.

***Tweede paviljoen met drie werken plus één wek buiten
Foto's Marc Dubois***

Perspectief op de realiteit

Tijdens mijn bezoek in Wuppertal dacht ik aan de foto's die ik de laatste gezwollen rivier met volle kracht alles op zijn weg verwoestte, alles meesleurde om uiteindelijk het materiaal compleet ordeloos achter te laten. Een verzameling van materiaal zonder betekenis en waardeloos. Wat eens door de mens werd geproduceerd en ordelijk werd samengebracht werd door de natuurkracht verplaatst en achtergelaten.

Juist met dit beeld van chaos en "disorder" wordt een brug gelegd met onze tijd van onzekerheden waarop het individu alle grip heeft verloren. In plaats van dit te negeren wordt de realiteit het onderwerp en krijgt abstractie een inhoud, niet figuratief maar betekenisvol. Zijn werk ligt ver verwijderd van de kunstenaar die in Italia een keuze maakt van een blok witte Carrera marmer om vervolgens daarmee een sculptuur te maken. Het vertrekpunt van zijn werk is recuperatie van materialen, dus in meervoud. Het bezit tevens een kritische reactie op de wegwerp maatschappij waarin wij ons bevinden met een steeds groter wordende afvalberg. Buggenhout 's sculpturen bezitten de vragen naar duurzaamheid en hergebruik, essentiële vraagstellingen die maar al te vaak worden ontweken in onze consumptie samenleving.

In 2019 (*On hold*) en in 2023 (*I am the Tablet*) kreeg Buggenhout een grote expositie bij Axel Vervoordt Gallery in Wijnegem. Op de website van de Gallery staat een tekst: "Wat een relatief willekeurige opeenhoping van materiaal lijkt, is in werkelijkheid een zorgvuldig georkestreerde chaos. Anoniem en onbestemd. De sculpturen lijken binnenstebuiten gekeerd; ruw en gedemonteerd, afstotelijk en aantrekkelijk, met een broze en ongemakkelijke schoonheid".

Wat aantrekt en gelijktijdig afstoot maakt het werk interessant en boeiend. De kracht om onze onzekere tijden te kristalliseren en om fundamentele vragen te stellen. Zijn abstracte sculpturen bezitten gelijktijdig een ongemakkelijke inhoud die men moet ontdekken en een esthetische kracht die direct overweldigend is.

Marc Dubois, architect HON FRIBA

Juli 2025